

Posudek bakalářské práce:

Jan ŠTĚPKA, Živnostenské společenstvo pekařů v Českých Budějovicích 1861 – 1949 (1950).

Filosofická fakulta Jihočeské university v Českých Budějovicích, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, České Budějovice 2009, 75 stran.

Přestože sdružení řemeslníků v podobě cechů patřila mezi nejrozšířenější středověké i raně novověké korporace, není možno toto téma zdaleka označit za vyčerpané. Tím spíše to platí pro instituce, které na někdejší cechy navázaly – živnostenská společenstva různého druhu. Proto lze jen uvítat, že si Jan Štěpka vybral za téma své práce jedno z nich – živnostenské společenstvo pekařů v Českých Budějovicích, přičemž se pokusil vytěžit z dochovaného, byť nepříliš bohatého materiálu co nejvíce.

Svou práci rozdělil autor velice pečlivě do několika kapitol s dalším vnitřním členěním. V Úvodu (s. 8 – 11) připomněl stručně cíl práce, představil zkoumané prameny s ohledem na jejich výpovědní hodnotu a využití a krátce zhodnotil nepočetnou existující literaturu k tématu. Ve druhé kapitole (s. 12 – 20) se zaměřil na dějiny pekařského řemesla v proměnách času, přičemž vyšel již od pravěkých a starověkých počátků a poté stručně zrekapituloval vývoj cechů až k jejich zániku a vystřídání živnostenskými společenstvy. Třetí kapitola (s. 20 – 48), kterou lze označit za jádro práce, se pak zabývá jedním z nich, živnostenským společenstvem pekařů v Českých Budějovicích, a to dosti zevrubně. Autor se nejprve zaměřil na fungování společenstva z pohledu normativních pramenů, přičemž stručně nastínil vznik různých živnostenských institucí obecně (obchodní a živnostenské komory, živnostenská společenstva, soudy, rada a inspekce, s. 20 - 22) a poté přiblížil vlastní strukturu společenstva a činnost představenstva, dozorčího výboru, rozhodčího soudu, valné hromady a pokladny (s. 23 – 27). Detailní pozornost věnoval zahájení činnosti společenstva na jaře 1892 a zejména vylíčení slavnosti svěcení praporu 29. května 1892 (s. 27 – 31). V dalších částech se poté zaměřil na vlastní činnost společenstva, současně ale podal i stručnou charakteristiku vývoje pekařského řemesla v době jeho existence (s. 33 – 35). Zkoumané prameny mu umožnily podat výklad o pekaři v každodenním životě, ať už se jednalo o léta učení, překračování pravomocí, pracovní podmínky nebo sociální postavení pekaře (s. 35 – 44). Obšírněji pojednal autor také o zániku společenstva (s. 45 – 48), když se předtím zamyslel nad významem národních podniků a družstev v životě pekaře a jejich vnímáním jeho očima. Zjištěné skutečnosti pak autor celkem zdařile rekapituluje v Závěru (s. 49 – 51).

V práci nechybí seznam použitých pramenů a (nepočtené) literatury, seznam zkratek a početné přílohy (s. 56 – 75, uvozené důkladným seznamem na s. 55, třebaže poněkud komplikovaně rozčleněné). V nich je možno sledovat počty mistrů a výši zápisného v letech 1893 – 1940, složení živnostenského společenstva v letech 1940 – 1945, výši rozpočtu a příjmů projednávaných na schůzích v letech 1941 až 1947, poslední skupina příloh je pak až nadbytečně důkladně věnována zpracování materiálu z tovaryšských a mistrovských zkoušek, tím spíše, že v textu práce zůstaly zvláště tyto informace takřka nevyužity (s výjimkou zmínek na s. 32 – 33 a 36 – 37) a jejich výpovědní hodnota je navíc sporná (počty známek).

Základní cíl práce, tj. vylíčení vývoje živnostenského společenstva pekařů v Českých Budějovicích, však autor splnil, a to poměrně zdařile, zdůraznit je v této souvislosti třeba i roztržitost a neúplnost a omezenou vypovídací schopnost pramenů. Bakalářská práce Jana Štěpky má i vyhovující formální a jazykovou úroveň. Vzhledem k těmto skutečnostem ji proto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ještě stupněm **v ý b o r n ě**.

Ve Wolfenbüttelu dne 26. srpna 2009

Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.